ΣΗΜΜΥ
Μαθηματική Ανάλυση
Λύσεις του 2ου φυλλαδίου ασκήσεων

Ασκηση 1. *Αποδείξτε ότι* $\lim_{x\to x_0} f(x) = \lim_{h\to 0} f(x_0+h)$.

Λύση. Αν $\varepsilon > 0$ και $\lim_{x\to x_0} f(x) = \alpha$, τότε υπάρχει $\delta > 0$, τέτοιο ώστε για κάθε x στο πεδίο ορισμού της f, με $0 < |x - x_0| < \delta$ να ισχύει

$$|f(x) - \alpha| < \varepsilon\,. \tag{1}$$

Τότε αν $0 < |h| < \delta$ και $x_0 + h$ ανήκει στο πεδίο ορισμού της f, έχουμε ότι $0 < |x_0 + h - x_0| < \delta$ και συνεπώς από την (1) προκύπτει $|f(x_0+h) - \alpha| < \varepsilon$. Αρα $\lim_{h\to 0} f(x_0+h) = \alpha$. □

Ασκηση 2. *Δείξτε ότι αν* $\lim_{x\to x_0} f(x) = 0$ *και η συνάρτηση* g *είναι φραγμένη σε περιοχή του* x_0*, τότε*

$$\lim_{x\to x_0} [f(x)g(x)] = 0\,.$$

Λύση. Έστω A το κοινό πεδίο ορισμού των f, g. Αν $\varepsilon > 0$, τότε υπάρχει δ_1 και $M > 0$, τέτοια ώστε $|g(x)| \le M$, για $x \in A \cap (x_0 - \delta_1, x_0 + \delta_1)$. Από την άλλη μεριά αφού $\lim_{x\to x_0} f(x) = 0$, υπάρχει $\delta_2 > 0$, τέτοιο ώστε για $x \in A$ με $0 < |x - x_0| < \delta_2$ να ισχύει $|f(x)| < \frac{\varepsilon}{M}$. Θέτουμε $\delta = \min\{\delta_1, \delta_2\}$ και έχουμε ότι για $x \in A$ με $0 < |x - x_0| < \delta$ ισχύει

$$|f(x)g(x)| < M\frac{\varepsilon}{M} = \varepsilon\,.$$

Επομένως $\lim_{x\to x_0} [f(x)g(x)] = 0$. □

Ασκηση 3. *Υποθέτουμε οτι* $f(x) \le g(x)$*, για κάθε* $x \in \mathbb{R}$*. Αν υπάρχουν τα όρια* $\lim_{x\to x_0} f(x)$ *και* $\lim_{x\to x_0} g(x)$*, να δείξετε οτι*

$$\lim_{x\to x_0} f(x) \le \lim_{x\to x_0} g(x)\,.$$

(Υπόδειξη: να χρησιμοποιήσετε απαγωγή σε άτοπο.)

Λύση. Έστω $\lim_{x\to x_0} f(x) = \alpha$ και $\lim_{x\to x_0} g(x) = \beta$ με $\beta < \alpha$. Αν θέσουμε $\varepsilon = \frac{\alpha-\beta}{2} > 0$, τότε υπάρχει $\delta > 0$, τέτοιο ώστε για κάθε $x \in \mathbb{R}$, με $0 < |x - x_0| < \delta$ να ισχύει $|f(x) - \alpha| < \frac{\alpha-\beta}{2}$ και $|g(x) - \beta| < \frac{\alpha-\beta}{2}$. Συνεπώς για αυτά τα x ισχύει

$$g(x) < \beta + \frac{\alpha-\beta}{2} = \frac{\alpha+\beta}{2} = \alpha - \frac{\alpha-\beta}{2} < f(x)$$

το οποίο είναι άτοπο. Επομένως $\alpha \le \beta$. □

Ασκηση 4. *Έστω $A \subseteq \mathbb{R}$ ένα σύνολο το οποίο δεν είναι άνω φραγμένο. Θα λέμε ότι η συνάρτηση $f : A \to \mathbb{R}$ συγκλίνει στον αριθμό L, καθώς το x τείνει στο $+\infty$ εάν για κάθε $\varepsilon > 0$, υπάρχει $M > 0$, τέτοιο ώστε για κάθε $x \in A$ με $x \geq M$ ισχύει $|f(x) - L| < \varepsilon$. Ως συνήθως γράφουμε*

$$\lim_{x \to +\infty} f(x) = L\,.$$

Υποθέτουμε ότι η συνάρτηση $f : [\alpha, +\infty) \to \mathbb{R}$ είναι αύξουσα και άνω φραγμένη. Δείξτε ότι υπάρχει το όριο

$$\lim_{x \to +\infty} f(x)$$

και είναι πραγματικός αριθμός.
(Υπόδειξη: να χρησιμοποιήσετε το αξίωμα πληρότητας)

Λύση. Αφού η f είναι άνω φραγμένη το σύνολο τιμών της θα είναι άνω φραγμένο (και μη κενό) υποσύνολο του $\mathbb{R}$ και άρα από το αξίωμα πληρότητας θα έχει supremum το οποίο συμβολίζουμε με L. Αν $\varepsilon > 0$, τότε υπάρχει $x_0 \in [\alpha, +\infty)$ τέτοιο ώστε $f(x_0) > L - \varepsilon$. Τότε όμως λόγω μονοτονίας έχουμε ότι

$$f(x) > L - \varepsilon\,,\ \text{για κάθε } x \geq x_0\,.$$

Επιπλέον αφού το α είναι supremum, $f(x) < L + \varepsilon$, για κάθε $x \in [\alpha, +\infty)$. Επομένως

$$L - \varepsilon < f(x) < L + \varepsilon\,,\ \text{για κάθε } x \geq x_0$$

δηλαδή $|f(x) - L| < \varepsilon$, για κάθε $x \geq x_0$, το οποίο μας δίνει το συμπέρασμα. □

Ασκηση 5. *Έστω $f : A \to \mathbb{R}$ και x_0 σημείο συσσώρευσης του A. Υποθέτουμε ότι $\lim_{x \to x_0} \frac{f(x)}{x} = 0$. Να αποδείξετε ότι υπάρχει $\delta > 0$ τέτοιο ώστε*

$$|f(x)| \leq |x|\,, \text{ για κάθε } x \in A \cap (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}\,.$$

Λύση. Αφού $\lim_{x \to x_0} \frac{f(x)}{x} = 0$, υπάρχει $\delta > 0$ τέτοιο ώστε για κάθε $x \in A$ με $0 < |x - x_0| < \delta$ να ισχύει $|\frac{f(x)}{x}| < 1$. Συνεπώς

$$|f(x)| \leq |x|\,, \text{για κάθε } x \in A \cap (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}\,.$$

□